

Ekorada na tento měsíc: Zdravá krajina vodu zadržuje

Místo vcelku vyrovnaného chodu počasí, na který jsme byli dříve zvyklí, se střídají dlouhotrvající období bez srážek přerušovaná prudkými přívalovými dešti. Paradoxně nás tedy ohrožují současně sucho i povodně a krajina se celkově vysušuje, přestože občas prší. Krajina zbavená vody (podobně jako klimatizace bez náplně) nemá své klimatizační médium a neumí vyrovnávat teplotní a vlhkostní výkyvy. Důsledkem je přehřívání území, odumírání rostlin a zdravotní problémy lidí. Jak vzdorovat oběma jmenovaným rizikům současně?

Které krajinné prvky (činnosti) pomáhají vodu zadržet a brání tak ničivým účinkům povodní?

Klíčový je dobrý stav, rozloha a druhová skladba lesů v povodí. Dále pak zatravnění, křovinaté meze, orba po vrstevnici, ochranné hráze, zkapacitnění a revitalizace koryt vodních toků a přírodě blízká území umožňující rozliv vody při povodni. To jsou především mokřady a lužní lesy. Vodní nádrže i koryta řek mohou mít povodňové bypassy, které převádějí povodňový průtok přírodě blízkými vedlejšími koryty.

...a které naopak vodu rychle odvádějí a důsledky povodní zhoršují?

Vytváření zpevněných ploch (chodníky, silnice, střechy) a odvádění dešťové vody pryč z pozemku (do žlabů, kanálů, do škarp a melioračních potrubí aj.) problém zhoršuje. Voda odváděná z pozemku nabírá na síle a unáší s sebou množství látek. Nemusí jít hned o povodeň, avšak působí to např. odplavování živin, roznos znečištění či erozi půdy.

Voda, která se vsákne, vyrovnává teplotní extrémy a podporuje vegetaci, která zase brzdí odtok vody z území. Postupný výpar ve dne krajinu ochlazuje, v noci se naakumulované teplo uvolňuje. Doporučuje se tedy bránit erozi a umožnit co nejvíce vsakování vody, a to i ve městech. Na místo betonu a asfaltu budovat zpevněné plochy, které jsou pro vodu propustné (např. dlažbu, mlat či zatravněné tvarovky) všude tam, kde to je možné.

Další informace a návody najdete např. adrese www.pocitamesvodou.cz, doporučujeme film *Klimatické zařízení má poruchu*, nebo se obraťte na ekoporadnu ČSOP Vlašim na adrese www.podblanickeekocentrum.cz.

Vhodnou péčí o pozemek můžete předejít závažným problémům a zlepšit obyvatelnost širšího území.

Vodu k pití si snad dokážeme obstarat, ovšem příznivý vodní a tepelný režim krajiny v obchodě koupit nelze.

Ekoporadna ČSOP VLAŠIM poskytuje veřejnosti, obcím a školám služby zdarma a je podporována Středočeským krajem.

ekoporadna@csop.cz

Středočeský kraj